

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Szabadon választható tárgy F/ 20. századi térszemléletek				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Szira Henrietta és Készman József / szira.henrietta@ludwigmuseum.hu				
Kód: B-AE-502	Tantervi hely: BA ES	Javasolt félév: 1-2.	Kredit: 5	Tanóraszám: 4
Kapcsolt kódok:-	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): -				
A kurzus célja és alapelvei: A tárgy célja, hogy a hallgató egyéni tanulási céljaihoz, tanulási tervének megvalósulásához hozzájáruljon azáltal, hogy kitekintésre ad lehetőséget saját szűkebb-tágabb szakterületének határain túlra; vagy további elmélyülésre ad lehetőséget egy adott probléma vizsgálatában.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: Érti a szűkebb szakterületén kívüli vagy szélesebb összefüggéseket, felvetéseket, megközelítéseket. Ismer szakterületén túli vagy szélesebb problémavilágokat, megközelítéseket, megoldásmódokat. Képesség: Szakterületén túli vagy szélesebb gondolkörökben tájékozódik. Kommunikál szakterületén túli vagy szélesebb gondolkodásmóddal rendelkezőkkel. Attitűd: Nyitott saját szakterülete határainak átlépésére. Törekszik más területeken történő tájékozódásra, ismeretszerzésre.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: Részletes szakmai tematika/leírás/brief 12 hétre lebontva: 1. A fizikai világgép megváltozása a századfordulón (19-20. sz.) Proust, Joyce, Bergson, Steiner, Poincaré, Einstein, Heisenberg, Hubble... helyi idő – lokálítások - helyek, helyszínek – tudati terek - tartam és tér - világmodellek/atommodellek - az általános és speciális relativitás elmélete - kvantummechanika 2. Új/más világok a képzőművészetben spiritualizmus, a 4. dimenzió jelentősége, a művészet forradalmi és forradalmárai (kubizmus, absztrakció, Málevics, Kandinszkij, Duchamp stb.) nem-euklideszi geometriák Theremin 3. Idők és terek - téridők				

Az ittlét eseményhorizontja peremén - Husserl, Heidegger
A tér fenomenológiája

4. A tér mint nyelvi jel. Világunk határai

B. Russell, Wittgenstein

5. Kötött pálya

Nyelv, szemiotika, strukturalizmus

6. Rontott kozmosz

Dekonstrucionizmus

7. Relációesztétika: társas térmagány

A szociális tér hálózatai

8. Tér és kulturális emlékezet

A társadalmi emlékezés terei és alkalmi

9. Helyek és nem-helyek

Az antropológia tér kulisszái

10. Személyes terek, az észlelés terei

Bergson, Levinas, Merleau-Ponty

Új városkép (Flusser)

11. Kisebb terek

A tér és a hétköznapok

12. Virtuális valóság

A digitalizáció hatása a térszemléletre

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus során minden alkalmat egy elméleti előadás vezet be, majd kisebb alkotó feladatok és konzultációk következnek. Az alkotó feladatok a kurzuszáró kiállításra készülő munkákat készítik elő, a konzultációk pedig a személyre szabott képzőművészeti megközelítéseket, valamint a kiállítandó munkák elkészülését segítik. A kurzuszáró kiállítás időpontja 2021. január vége, helyszíne várhatóan a 2B Galéria. A munkák elkészülésének határideje 2021. január közepe, az elméleti vizsga napja lesz.

Értékelés:

A kurzus teljesítésének feltétele az elméleti vizsga és egy zárókiállításra szánt munka elkészítése. Az elméleti vizsga az ajánlott irodalom hallgató által választott 2-3 olvasmánya alapján történő beszélgetés.

Az érdemjegy kiszámítása

Az érdemjegy az elméleti vizsga és a zárókiállításra készített képzőművészeti munka jegyeiből tevődik össze. A kiállított munka értékét a koncepció eredetisége és a kivitelezés minősége együttesen adják.

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

Térelmény: a fizikai és pszichofizikai térről

Simonyi G. Károly: *A fizika kultúrtörténete*. Gondolat, Budapest, 1986

Hawking, Stephen B.: *Az idő rövid története*. Gondolat, Budapest, 1998

Lukács Béla: *Utazások térben, időben és téridőben*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990

Timothy Ferris: *A világmindenség. Mai kozmológiai elméletek*, Typotex, Bp., 2005

Kállai János, Karádi Kázmér, Tényi Tamás: *A térelmény kultúrtörténete és pszichopatológiája*. Tertia, Budapest, 1998.

Abbott, Edwin A.: *Síkföld* (<http://mek.oszk.hu/01900/01984/html>)

Vilém Flusser: *A város: hullámvölgy a képzőművészetben*, (<https://www.artpool.hu/Flusser/varos.html>)

A tér a vizuális művészetekben és a kultúrában

(szerk. Mezei Ottó) *A tér a képzőművészetben*. Népművelési Propaganda Intézet, Bp. 1981

A társadalom jelei. Szemiotikai tanulmányok. Népművelési Propaganda Iroda, Budapest, 1977

A tér a szobrászatban / A szobrászat tere. Műcsarnok, Budapest, 2005

Nyílt forráskódok. Szobrászat az építészeti tér mezejében. Műcsarnok, 2008

Üzenet a tér(b)en. Szobrászat és nyilvánosság. Műcsarnok, Budapest, 2009

Bachelard, Gaston: *A tér poétikája*. Kijárat Kiadó, Budapest, 2011

Térpoétikák - In: Helikon 2010/1-2.

Augé, Marc: *Nem-helyek. Bevezetés a szürmodernitás antropológiájába*. Műcsarnok, Budapest, 2012

Klaniczay Gábor – S. Nagy Katalin: *Divatszociológia*. TKK, Budapest, 1982

A tárgyak világa – kulturális kódok

Kubler, George: *Az idő formája. Megjegyzések a tárgyak történetéről*. Gondolat, Budapest, 1992

Baudrillard, Jean: *A tárgyak rendszere*. Gondolta, Budapest, 1987

Perec, Georg: *A dolgok*

Foucault, Michel: *A szavak és a dolgok. A társadalomtudományok archeológiája*. Osiris, Budapest, 2000

Foucault, Michel: *Eltérő terek*, In: uő: *Nyelv a végtelenhez – Tanulmányok, előadások, beszélgetések*. Latin Betűk, Debrecen, 1999

Hernádi Miklós: *A tárgyak a társadalomban. Bevezetés a tárgyak rendszerébe*. Kozmosz Könyvek, Bp., 1982

Malevics, Kazimir: *A tárgynélküli világ*. Corvina, Budapest, 1986

Henri-Pierre Jeudy: *Tárgynélküli kommunikáció*. Műcsarnok, Budapest, 2013

Augé, Marc: *A kerékpározás dicsérete, és A mobilitás antropológiája felé*. Műcsarnok. Budapest. 2015

Bolz, Norbert: *Konsumista kiáltvány. (különösen: Pénz, Konzum-fejezetek)* Műcsarnok, Budapest, 2010

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:
teljeskörű beszámítás/elismerés lehetséges

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:
Van-e erre lehetőség, ennek formája, lehetőség szerint időpontja
Pl. fogadóóra időpontja, helyszíne, kapcsolatfelvétel módja.
Előre egyeztetett időpontban a Ludwig Múzeumban